

han har lige saa fuldt som vi Andre været meget stemt for at faae en fuldstændig Afløsning af Tienden, det have vi ogsaa arbejdet paa gjennem en Række af Aar, og her er en Leilighed, hvor vi mere end ved nogen anden Leilighed kunde gjøre Begyndelsen ved at borttage Præstetienden. Thi de andre Tiender er det som bekendt mere vauffelig at røre ved paa Grund af den private Eiendomsret, der er over mange af dem. Man har sagt, at Tienden er Statens Eiendom. Sa, Tienden er jo en Stat, som er paalagt i gammel Tid, da man egentlig nærmest tog Skatterne paa den Maade, men Præstetienden er neppe en saadan Stat som Kongetienden. Kongetienden er i sin Tid antaget at gaa ind til Statens Fornødenheder, Kirketienden til Kirkens Fornødenheder og Præstetienden til at lønne Præsterne med. I det man nu kommer til en Omordning af disse Forhold, af Præstetienden, maa man huske paa, at har Staten Ret til denne Stat af disse Eiendomme, er det under Forudsætning af, at den har en Pligt overfor disse Eiendommers Eiere. Disse have da at forlange af Staten, at den lønner de Geistlige, som de maa henvende sig til og benytte i Religionsager. Derfor vi nu kunde komme til en nogenlunde taalelig Afløsning af Tienden, og dersom vi kunde undgaa en særlig Fond, vil jeg tro, at man meget snarere kom den Tanke nær, som vist er gjennemgaaende hos dette Things Medlemmer, at faae Staten og Kirken skilt ad og faae Forholdet gjort mere frit.

Seg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger overfor, hvad der er sagt om dette Spørgsmaal, og skal herved kun gjøre et Par Bemærkninger om Lønningernes Størrelse, som de ere angivne i Lovforslaget. Seg vil villig indrømme, at de ikke ere store, og jeg kunde være med til maatte at forhøje dem noget; men en Ting tror jeg dog maa tages i Betragtning, naar vi se paa Lønningernes Størrelse, og det er en Betragtning, vi bestandig komme tilbage til, naar vi behandle Lønningsspørgsmaalet. Staar Arbejdet i Forhold til Lønnen, der gives? Det Spørgsmaal maa vi ogsaa gjøre, naar vi forhandle om de Geistliges Lønninger. Nu vil jeg rigtignok sige, at efter min Opfattelse staar Præstens Arbejde slet ikke i Forhold til den Løn, her bydes. Naar man ser hen til, hvad man giver andre Embedsmænd, der behøve en lige saa fuldkommen Uddannelse, f. Ex. en Herredsfoged og Andre, saa lønner man ikke dem forholdsvis saa høit som de høiere lønnede Præster efter dette Forslag, og det kan dog ikke negtes, at de have mange Gange mere indgribende og betydeligt Arbejde end Præsterne. Seg finder ikke, at det Arbejde, Præsten har, just svarer til den foreslaaede Løn; men jeg skal villig indrømme, at man kunde komme til at give Præsten et yderligere Arbejde og saa forhøje Lønnen. Skulde vi f. Ex. have en Omordning af Skolevæsenet, saa bliver det et Spørgsmaal, om ikke

Præsten ved at give Undervisning endel Timer ugentlig kunde finde en passende Betsjæftigelse, som man kunde tage i Betragtning ved hans Løns Ansættelse. Det kunde maasse være en behagelig og sund Adspredelse for Præsten at have nogle Timer daglig i Skolen. Thi, som bekendt, er hans Arbejde i Regelen indskrænket til een Dag om Ugen, selv om han maa benytte Dagen iforveien til at forberede sig lidt. Seg skal henvielse, om det ikke var værd at tage under Overveelse, om Præsten ikke kunde faae en efter hans hele Uddannelse og Stilling i Samfundet passende og rigelig Løn, naar man kunde finde paa at tillægge ham et til Lønnen svarende Arbejde. — Endnu skal jeg kun gjøre en eneste Bemærkning lige overfor det ærede Medlem for Frederiksværk (Høld). Han gjorde gjældende, meget berettiget synes det mig, at der maatte ses hen til, at, naar en Embedsmand bor paa Landet, saa er det dyrt for ham at holde sine Børn i Skole inde i Byen, og at han ikke kan være tilfreds, naar hans Børn ikke kunne gaa i en saadan Skole. Seg finder dette Synspunkt fuldstændig berettiget. Vi ville Alle være utilfredse, naar vi ikke ere istand til at kunne tilbyde vore Børn de bedst mulige Kundskaber; men der er Noget, som det ærede Medlem fuldstændig oversaa, nemlig, at for den, der bor i Byen, ere mange Ting meget dyrere end for den, der bor paa Landet, f. Ex. Husleien. Den Embedsmand, som maa give 4—500 Kr. aarlig i Husleie i Byen, omkring i Provindejerne, vil ofte faae en ligesaa god og bedre, rummelig, fri og luftig, og i alle Henseender behagelig Bolig paa Landet for Femtebelen. Betragt vi dette Forhold og andre Forhold, saa vil det vise sig, at det er billigere at leve paa Landet end i Byerne, og at, om ogsaa Embedsmanden i Byen er saa heldig at kunne lade sine Børn gaa i Skole der og spare endel Penge ved at have dem hjemme, saa er Embedsmanden paa Landet lige saa heldig stillet derved, at han sparer paa disse andre Maader.

H. Andersen: Det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgfreds (Kjær), som jeg i Diebliffet ikke ser er tilstede, skal jeg ikke opholde mig videre ved, uagtet der kunde være nogen Anledning dertil. Seg frygter nemlig for, at det skal ligge over mine Øvner at gjøre mig forstaaelig for det ærede Medlem, og jeg skal derfor opgive et Forsøg derpaa. Seg vil kun sige til de Herrer, der med ham her gjøre sig til Rådsmand for enten helt eller delvis at estergive Præstetienden, at, naar de tro at kunne gaarne Tiendeyderne ved at optræde paa den Maade, saa er det naturligvis rigtigt, at de optræde saaledes, men at jeg har den Anskuelse, at man ikke opnaar andet derved end at berede Tiendeyderne Skuffelse ved at vække et Haab hos dem, som ikke vil blive